

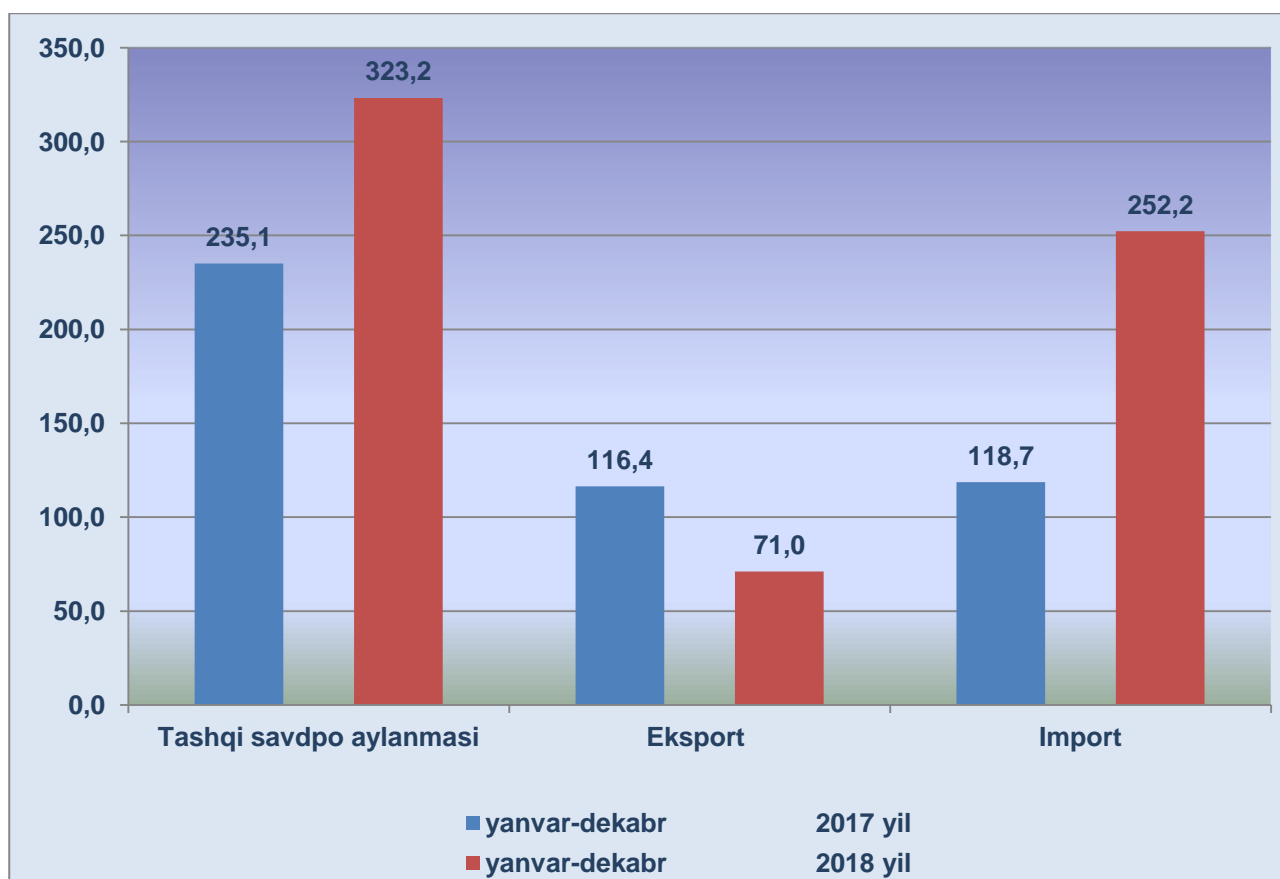
JIZZAX VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2018 yil yanvar - dekabr)

2018 yil yanvar - dekabr oylari yakunlariga ko'ra, viloyatda tashqi savdo aylanmasi 323,2 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 137,5 % ga o'sdi. Shu jumladan, eksport hajmi 71,0 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 61,0 % ni tashkil qildi. Import hajmi 252,2 mln. AQSh dollarini (o'sish sur'ati 2,1 barobarni) tashkil etdi.

Tashqi savdo saldosini minus 181,1 mln. AQSh dollarini tashkil qildi.

1-diagramma

**Viloyatning tashqi savdo aylanmasi
(mln. AQSh dollari)**

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2018 yil yanvar - dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 36,1 % ni tashkil yetdi hamda tashqi savdo aylanmasi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 173,5 % ga oshdi. Boshqa xorijiy davlatlarning viloyatdagi tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 63,9 % ni tashkil yetdi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 123,1 % ga oshdi.

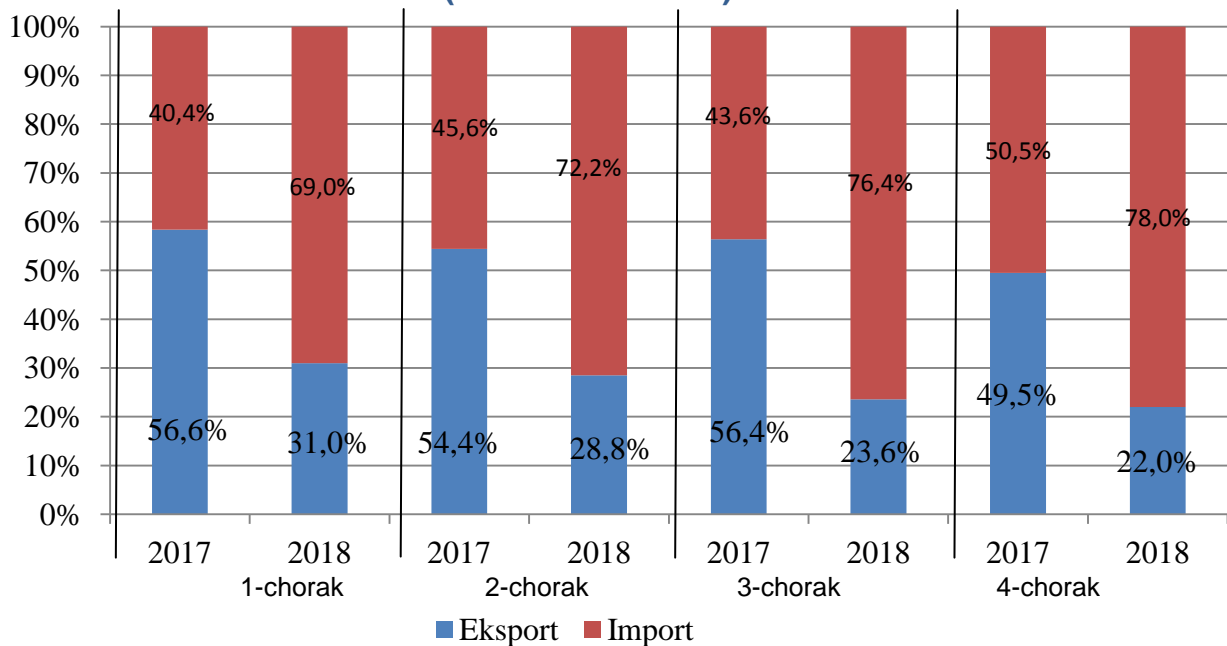
Viloyatning tashqi savdo aylanmasi (2018 yil yanvar - dekabr)

	<i>Mln. AQSh dollari</i>	<i>2017 yilning yanvar-dekabriga nisbatan % hisobida</i>	<i>Yakunga nisbatan % hisobida</i>
Tashqi savdo aylanmasi	323,2	137,5	100,0
Mdh davlatlari	116,5	173,5	36,1
Boshqa davlatlar	206,7	123,1	63,9
Eksport	71,0	61,0	100,0
Mdh davlatlari	44,9	107,9	63,2
Boshqa davlatlar	26,1	34,9	36,8
Import	252,2	2,1 m	100,0
MDH davlatlari	71,6	2,8 m	28,4
Boshqa davlatlar	180,5	193,8	71,6
Saldo	-181,1	x	x
Mdh davlatlari	-26,7	x	x
Boshqa davlatlar	-154,4	x	x

2018 yil yanvar - dekabr oylarida viloyatdagi jami eksportda MDH davlatlarining ulushi 63,2 % ni, va o'tgan yilning shu davriga nisbatan (107,9 %)ga oshdi, boshqa xorijiy davlatlarning ulushi 36,8 % ni, o'tgan davrga nisbatan (34,9 %) tashkil etdi, jami importda MDH davlatlarining ulushi 28,4 % ni, (2,8 barobarga) boshqa xorijiy davlatlarning ulushi 71,6 % ni, tashkil etdi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 193,8 % ga oshdi.

2-diagramma

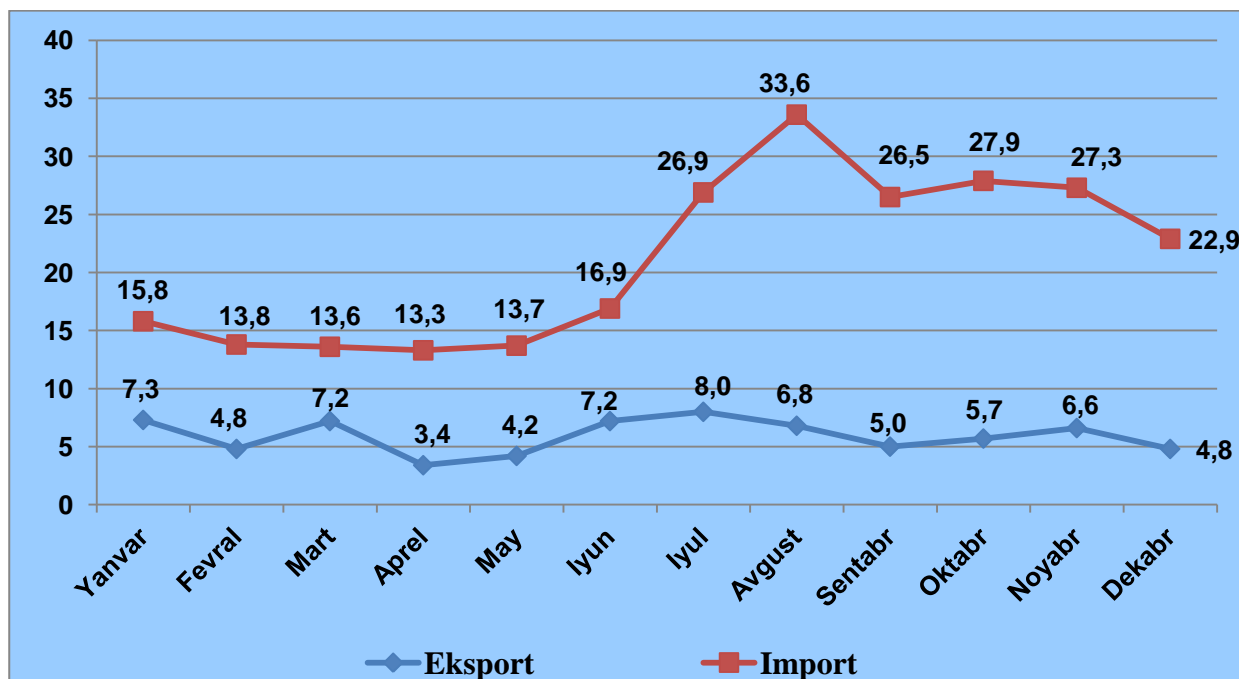
Tashqi tovar aylanmasida eksport va importning ulushi (choraq uchun %)

2018 yil davomida eng ko'p tovar va xizmatlar eksporti amalga oshirilgan oylar iyul (8,0 mln.AQSh dollari) hamda yanvar (7,3 mln.AQSh dollari) oylaridir. Shuningdek, mart va iyun oylarining har birida (7,2 mln.AQSh dollaridan) eksport amalga oshirilgan.

3-diagramma

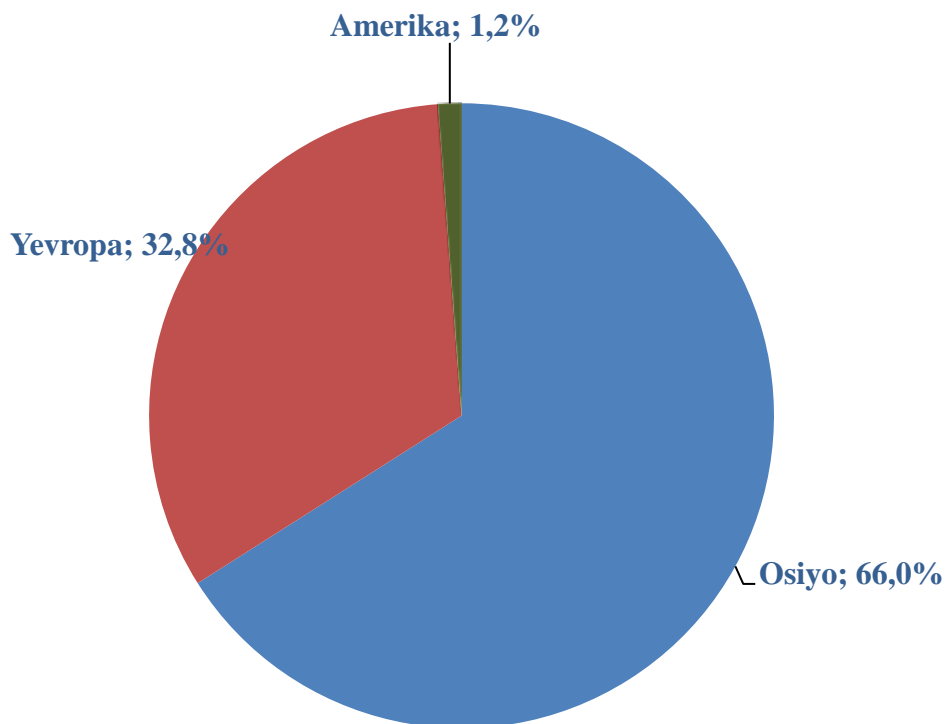
2018 yilda tovar va xizmatlarning oylik eksport-import ko'rsatkichlari dinamikasi (mln. AQSh dollari)

Viloyat rezidentlarining tashqi savdo operatsiyalari asosan Osiyo (jami tovar aylanmasining (66,0 %), Yevropa (32,8 %) va Amerika (1,2 %) davlatlari bilan amalga oshirildi.

4-diagramma

Viloyat tashqi savdo aylanmasining qitalar buyisha taqsimlanishi %

MDH davlatlarining jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 35,9 % ni tashkil qiladi. Ular orasida Rossiya, Qozog'iston, Qirg'iziston, Ukraina va Tojikiston davlatlari asosiy yirik ulushga ega xamkor davlatlar hisoblanadi.

Shuningdek, boshqa xorijiy davlatlarning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 61,9 % ni tashkil qiladi. Ular orasida Xitoy, Turkiya, Koreya Respublikasi, Eron, Italiya, Germaniya, Niderlandiya, Litva, Ekvador, Afgoniston va Latviya davlatlari asosiy yirik ulushga ega xamkor davlatlar hisoblanadi.

Umuman olganda, tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkor davlatlar Turkiya, Qozog'iston, Rossiya, Koreya Respublikasi, Ukraina, Germaniya, va Niderlandiya xisoblanadi. 2018 yil yanvar – dekabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega bo'lgan davlatlar ketma-ketligi joriy yilning yanvar oyidan buyon sezilarli darajada o'zgaragan.

Viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar (mln. AQSh dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Saldo	Tashqi savdo aylanmasi	
					ulushi, %	o'sish sur'ati, %
Xitoy	90,9	9,0	81,9	-72,8	28,1	93,9
Rossiya	52,5	21,5	30,9	-9,4	16,2	117,7
Qozog'iston	51,3	17,3	34,0	-16,7	15,9	3,3 m
Turkiya	40,6	10,6	30,0	-19,4	12,6	177,2
Germaniya	15,8	0,8	15,0	-14,1	4,9	8,6 m
Latviya	10,7	0,2	10,5	-10,3	3,3	115,4 m
Eron	9,8	0,7	9,1	-8,5	3,0	68,2
Koreya Respublikasi	5,8	0,0	5,8	-5,8	1,8	139,6
Ukraina	5,2	0,7	4,5	-3,8	1,6	2,2 m
Malaziya	1,1	0,0	1,1	-1,1	0,4	159,0
Belarussiya	2,3	0,6	1,6	-1,0	0,7	3,8 m
Italiya	2,2	0,4	1,9	-1,5	0,7	78,4
Argentina	1,7	0,0	1,7	-1,7	0,5	106,1
Tojikiston	1,7	1,7	0,0	1,7	0,5	95,1
Ekvador	1,5	0,0	1,5	-1,5	0,5	-
Estoniya	0,5	0,0	0,5	-0,5	0,2	37,2 m
Turkmaniston	0,4	0,1	0,3	-0,2	0,1	112,5

Tashqi savdo aylanmasi tumanlar kesimida (mln. AQSh dollari)

	Tashqi savdo aylanmasi	O'tgan yilning shu davriga nisbatan %	Eksport	O'tgan yilning shu davriga nisbatan %	Import	O'tgan yilning shu davriga nisbatan %	Saldo
Viloyat bo`yicha	323,2	137,5	71,0	61,0	252,2	2,1 m	-181,1
<i>shu jumladan:</i>							
Jizzax sh	136,7	89,6	40,0	55,4	96,7	120,4	-56,7
<i>tumanlar</i>							
Arnasoy	3,5	2,7 m	0,2	16,2	3,3	-	-3,1
Baxmal	7,3	4,2 m	1,0	184,1	6,3	5,3 m	-5,3
G'allaorol	15,6	2,3 m	3,0	116,9	12,6	3,1 m	-9,6
Sh.Rashidov	33,6	3,4 m	8,1	134,0	25,4	6,8 m	-17,3
Do'stlik	10,1	75,5	2,8	21,7	7,4	10,4 m	-4,6
Zomin	37,2	176,0	4,4	67,1	32,8	2,2 m	-28,5
Zarbdor	24,2	5,3 m	2,7	76,4	21,5	21,2 m	-18,8
Zafarobod	0,9	29,5	0,2	6,2	0,7	3,2 m	-0,6
Mirzacho'l	2,9	19,0 m	0,3	3,7 m	2,5	41,4 m	-2,2
Paxtakor	16,3	3,3 m	1,2	37,0	15,1	8,4 m	-14,0
Forish	14,2	112,5	5,0	163,2	9,2	96,3	-4,2
Yangiobod	19,6	7,8 m	2,0	113,2	17,6	23,2 m	-15,6
Jismoniy shaxslar	0,4	140,6	0,0	-	0,3	133,9	-0,3
Aniqlanmagan tashkilotlar	0,7	2,0 m	0,2	-	0,4	149,8	-0,2

EKSPORT

2018 yil yanvar - dekabr oylarida eksport hajmi 71,0 mln. AQSh dollarga teng bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 61,0 % ni tashkil etdi, va shuning bilan birga jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 49,5 % ni tashkil qildi.

Xususan oziq-ovqat mahsulotlari 23,4 mln. AQSh dollariga teng bo'lib o'tgan yilga nisbatan (136,2 %), paxta tolasi 0,6 mln. AQSh dollari (2,9 %), kimyo mahsulotlari 0,6 mln. AQSh dollari (34,8 %), mashina asbob uskunalari 1,4 mln. AQSh dollari (2,5 barobar), xizmatlar 0,3 mln. AQSh dollari (107,2 %), boshqa mahsulotlar 44,7 mln. AQSh dollariga (58,5 %) ga teng bo'ldi.

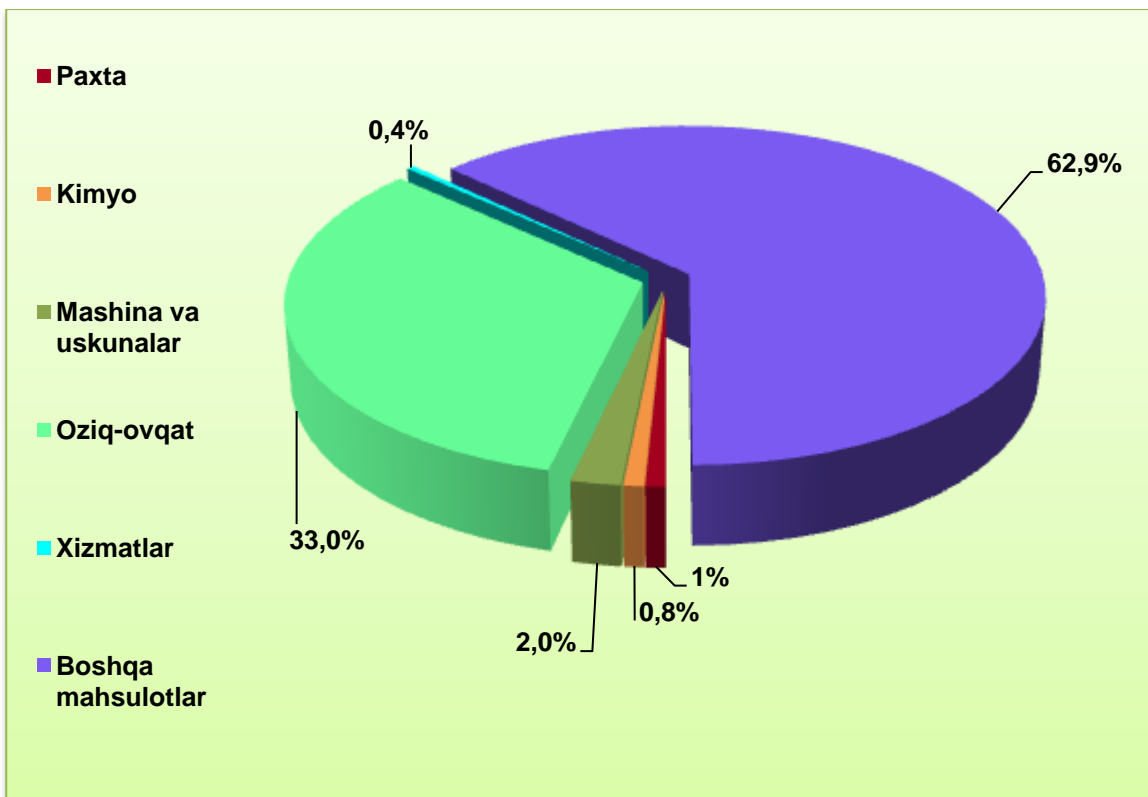
4-jadval

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	71,0	61,0	100,0	44,9	107,9	100,0	26,1	34,9	100,0
Paxta tolasi	0,6	2,9	0,8	-	-	-	0,6	2,9	2,3
Oziq-ovqat mahsulotlari	23,4	136,2	33,0	13,2	143,5	29,3	10,2	127,9	39,2
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	0,6	34,8	0,8	0,6	52,8	1,3	-	-	-
Qora va rangli metallar	0,1	244,7 m	0,1	0,1	217 m.	0,2	-	-	-
Mashina va asbob - uskunalar	1,4	2,5 m	2,0	0,9	2,2 m	1,9	0,5	3,4 m	2,1
Xizmatlar	0,3	107,2	0,4	0,2	86,1	0,5	0,1	3,0 m	0,3
Boshqalar	44,7	58,5	62,9	30,0	97,8	66,8	14,7	32,1	56,2

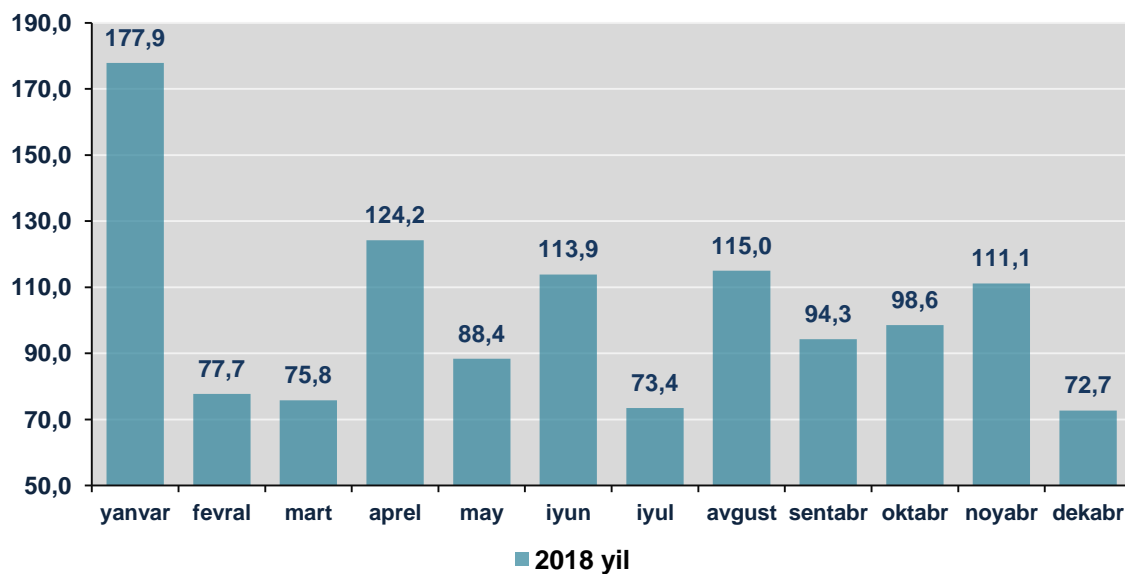
5-diagramma

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi
(umumiy xajmiga nisbatan ulushi %)

6-diagramma

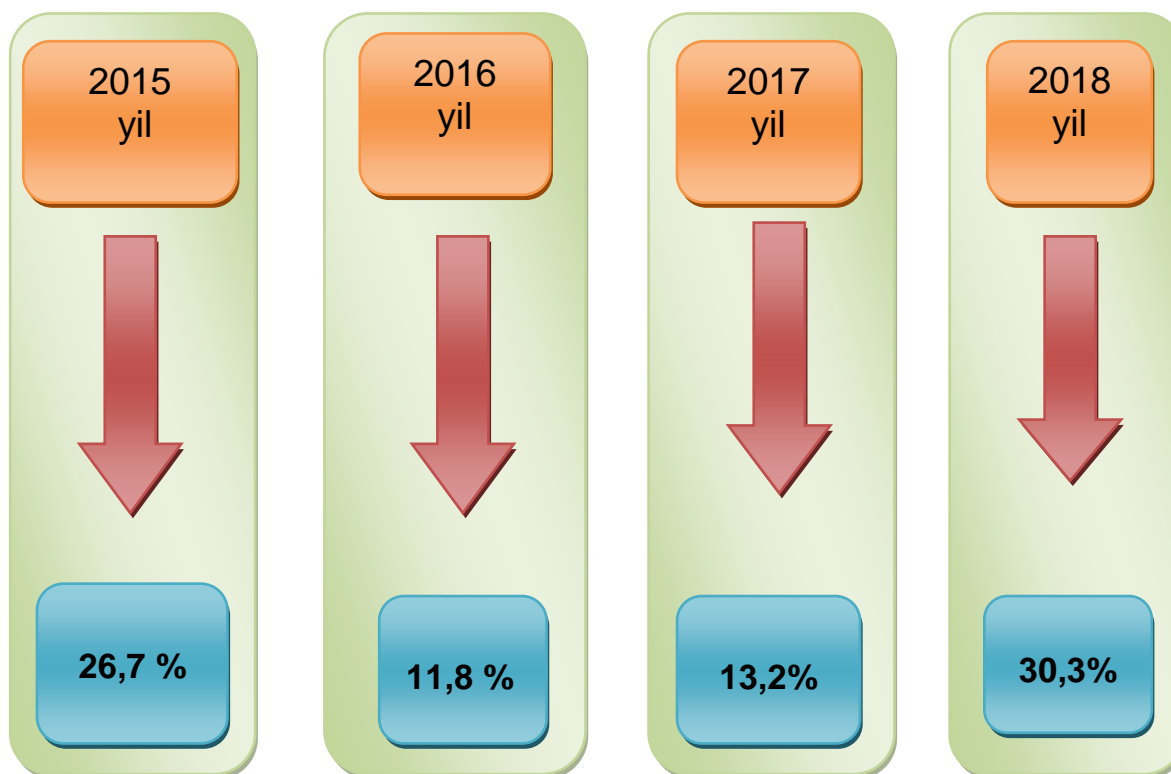
Tovar va xizmatlar eksportining o'sish sur'atlari dinamikasi
(o'tgan oyga nisbatan,%)

Meva – sabzavot mahsulotlari eksporti

Eksport tarkibida oziq-ovqat mahsuloti 23,4 mln. AQSh dollariga teng bo'lib o'tgan davrga nisbatan 136,2 % o'zgarishga erishildi. Jumladan, meva sabzavot va poliz mahsulotlari 21,6 mln. AQSh dollariga 2017 yilga nisbatan 148,5 % ga o'sgan, viloyatdagi jami eksportga nisbatan ulushi (30,3 %) tashkil etgan. Shu jumladan; sabzavotlar 10,9 mln. AQSh dollarini o'tgan yilning shu davriga nisbatan (120,6 %) viloyatdagi jami eksportga nisbatan ulushi (50,3 %), meva va rezavorlar 5,7 mln. AQSh dollarini o'tgan yilning shu davriga nisbatan (178,6 %) ulushi (26,4 %), uzum 4,1 mln. AQSh dollarini o'tgan yilning shu davriga nisbatan (187,1 %) ulushi (18,9 %), qovun va tarvuz 0,5 mln. AQSh dollarini o'tgan yilning shu davriga nisbatan 3,7 barobar) ulushi (2,4 %), yer yong'oq 0,4 mln. AQSh dollarini o'tgan yilning shu davriga nisbatan (23,9 barobar), ulushi (2,0%) ni tashkil qildi.

Eksportda meva – sabzavot mahsulotlari ulushining dinamikasi, % (yanvar - dekabr oylarida)

Joriy yilning yanvar - dekabr oylari yakunlariga nazar tashlasak, qishloq xo'jalik mahsulotlarining umumiy eksportdagi ulushi avvalgi yillarning shu davriga nisbatan

sezilarli darajada kupayganini ko'rishimiz mumkin. Ushbu davrda jami 0 ming tonna qishloq xo'jalik mahsulotlari eksport qilingan.

5-jadval

Viloyatda yetishtirilgan meva va sabzavot mahsulotlarining asosiy bozorlari eksport geografiyasi

	2017 yil yanvar - dekabr			2018 yil yanvar - dekabr		
	ming tonna	mln AQSh doll	ulushi %	ming tonna	mln AQSh doll	ulushi %
Viloyat bo'yicha	18,1	14,5	100	32,2	21,6	100
Qozog'iston	10,7	6,4	44,1	19,6	10,8	50,1
Turkiya	1,7	4,3	29,3	2,4	5,2	24,1
Rossiya	3,4	2,2	15,2	2,8	1,2	5,4
Xitoy	-	-	0,0	1,3	0,9	4,0
Afg'oniston	-	-	0,0	1,4	0,8	3,9
BBA	0,2	0,1	0,7	0,6	0,7	3,2
Italiya	-	-	0,0	0,1	0,3	1,5
Qirg'iziston	-	-	0,0	0,3	0,2	1,1
Vetnam	0,1		0,0	0,3	0,2	1,1
Tojikiston	-	-	0,0	0,5	0,2	0,8
Latviya	-	-	0,0	0,9	0,2	0,8
Pokiston	1,3	0,9	6,5	0,3	0,2	0,8
Eron	-	-	0,0	0,2	0,1	0,7
Iroq	0,1		0,0	0,1	0,1	0,3
Hindiston	0,2	0,2	1,1	0,2	0,1	0,3
Polsha	-	-	-	0,4	0,0	0,2
Ukraina	0,2	0,1	0,7	0,1	0,1	0,2

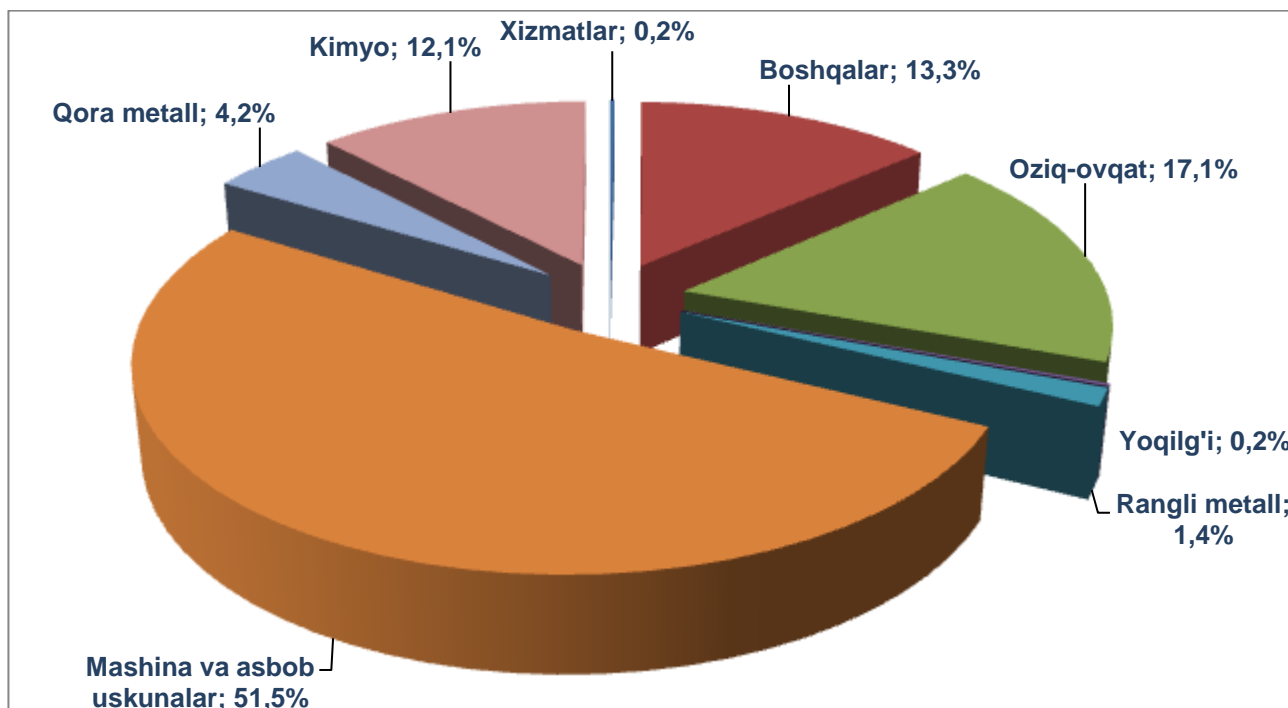
IMPORT

Joriy yilning yanvar - dekabr oylarida import hajmi 252,2 mln. AQSh dollarga teng bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2,1 (barobarga) teng bo'ldi, va shuning bilan birga jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi (78,0 % ni tashkil qildi.

Xususan mashina va asbob uskunalari 129,9 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan (2,1 barobarga), umumiy import hajmiga nisbatan ulushi (51,5 % ni, oziq-ovqat mahsulotlari 43,1 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan 4,3 (barobarga), umumiy hajmiga nisbatan ulushi (17,1 %,) boshqa mahsulotlar 33,5 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan 3,1 (barobarga), umumiy hajmiga nisbatan ulushi 13,3 %, kimyo mahsulotlari 30,5 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan (155,4 %), ulushi 12,1 %, qora metall mahsulotlari 10,7 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan 187,7%, ulushi (4,2 %,) rangli metall mahsulotlari 3,5 mln. AQSh dollari ,o'tgan davrga nisbatan 35,7 %, ulushi (1,4 %), xizmatlar 0,5 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan 50,1 %, ulushi (0,2 %), yoqilg'i mahsulotlari 0,5 mln. AQSh dollari o'tgan davrga nisbatan 95,1 %, umumiy hajmiga nisbatan ulushi (0,2 %) ni tashkil etdi.

7-diagramma

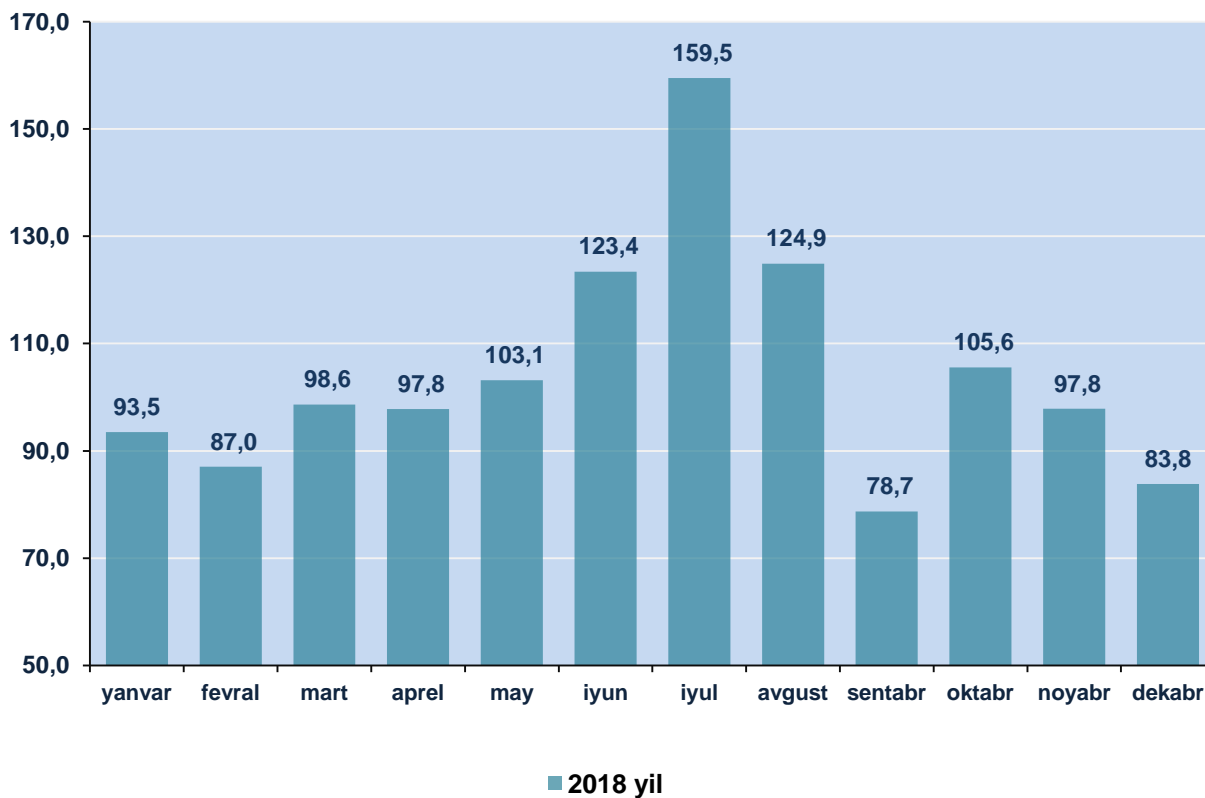
**Import tarkibidagi mahsulotlar ulushi
(2018 yilning yanvar - dekabr oylari, %)**

Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Import	252,2	2,1 M	100,0	71,6	2,8 M	100,0	180,5	193,8	100,0
Mashina va asbob-uskunalar	129,9	2,1 M	51,5	8,4	165,9	11,8	121,5	2,2 M	67,3
Oziq-ovqat mahsulotlari	43,1	4,3 M	17,1	35,9	5,8 M	50,1	7,2	186,2	4,0
Boshqalar	33,5	3,1 M	13,3	16,4	20,3 M	22,8	17,1	183,3	9,5
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	30,5	155,4	12,1	6,0	2,0 M	8,4	24,5	147,0	13,6
Qora va rangli metallar	14,2	91,3	5,6	4,6	48,1	6,4	9,7	158,6	5,4
Xizmatlar	0,5	50,1	0,2	-	-	-	0,5	50,1	0,3
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	0,5	95,1	0,2	0,4	127,3	0,5	0,1	41,1	-

Tovar va xizmatlar importining o'sish sur'atlari dinamikasi (o'tgan oyga nisbatan,%)

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-dekabr oylari davomida eng yuqori o'sish sur'atlari iyun, iyul, avgust, oktyabr oylarida kuzatilgan.

Viloyatda import tarkibida olinayotgan mahsulotlarning asosiy ulushini tashkil qilyotgan mashina va asbob-uskunalar hamda oziq - ovkat mahsulotlari asosan qaysi davlatlardan respublikamizga olib kirilayotganini quyidagi jadvallardan ko'rish mumkin.

2018 yilning yanvar - dekabr oylarida viloyatimizga 55 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 11 ta eng yirik bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Turkiya, Rossiya Federatsiyasi va Germaniya hamkor davlatlaridan jami import hajmi 235,1 mln. AQSh dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 93,2 % ini tashkil qiladi.

**Mashina va usbob-uskunalar import qilingan
asosiy hamkor davlatlar**

7-jadval

DAVLAT NOMI	Xitoy	Turkiya	Germaniya	Latviya	Rossiya
MLN. AQSH DOLL.	60,1	17,6	14,2	9,7	6,7
O`TGAN YILGA NISBATAN, %	149,1	2,9 m	10,9 m	97,0 m	145,7
ULUSHI, %	46,3	13,5	10,9	7,5	5,2

8-jadval

**Oziq ovqat mahsulotlari
import qilingan asosiy hamkor davlatlar**

DAVLAT NOMI	Qozogiston	Rossiya	Ukraina	Ekvador	Xitoy
MLN. AQSH DOLL.	24,7	8,6	2,1	1,6	1,5
O`TGAN YILGA NISBATAN, %	7,9 m	2,9 m	0	0	2,1 m
ULUSHI, %	57,3	20,0	4,9	3,7	3,5

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi
Tel.:71-230-83-45